

меѓународна изложба на цртеж од дарителите
 на музејот на современата уметност — скопје

на корицата: Громер: Акт, 1963

музеј на
современата
уметност
скопје

musée
d'art
contemporain
skopje

МЕГУНАРОДНА ИЗЛОЖБА НА ЦРТЕЖ ОД ДАРИТЕЛИТЕ НА
МУЗЕЈОТ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ СКОПЈЕ

EXPOSITION INTERNATIONALE DE DESSIN DES DONNATEURS DU
MUSÉE D'ART CONTEMPORAIN — SKOPJE

Музеј на современата уметност — скопје, 17. VII — 1. IX 1973.

изложбата е организирана во чест на десетгодишнината од големата солидарност на уметниците, а во рамките на „средбата на солидарноста“

реализацијата на изложбата е потпомогната со средства од:
Генералтурист — Скопје

Макошпед — Скопје
претпријатие за меѓународна шпедиција

И најсмелите предвидувања, во оние жешки јавгустовски и септемвриски недели на годината 1973, какви резултати ќе произлезат од веќе тогаш најавената желба на повеќе наши и странски уметници, да го означат своето учество во обновата на унесреќеното Скопје со подароци на свои дела, сепак без поздржани од она што е сегашната реалност, овоплотена во Музејот на современата уметност: особено во неговата значајна меѓународна колекција, од над 2600 слики, графики, цртежи, скулптури и карикатури. Со нив не само Скопје и Македонија, туку и целиот Балкан, се збогатени со постојано присуство на остварувања од голем број корифеи и значајни актери во современата светска уметност; односно, со редица од најизразителни правци и струења во неа.

За да се потсетиме ние, граѓаните на Скопје, на тој возбудлив, непатичен и искрен десетгодишен стремеж на над илјада лица од сите континенти во остварувањето на една заедничка култура и хуманистичка цел, Музејот на современата уметност приреди мала, непретенциозна изложба на цртежи, создадени од неколку десетини негови дарители. Таа опфати дела што се трајна сопственост на установата и цртежи што се испратени од авторите за да бидат претставени на изложбата. Оттука, оваа колекција не може да претендира да биде некаква панорама на општата состојба во современиот цртеж воопшто; ниту да претстави поопстојно одделна национална ситуација или одделна поизразита стилскотворечка тенденција. Посебноста на изложбата, всушност, се состои во присуството на редица значајни личности и во вредноста на експонатите со кои се претставени: Леже, Громер, Калдер, Вазарели, Пиньон, Зао Ву Ки, Бриен, Алешински, Каногар, Кристо, Величковиќ, Хокни, Петлевски, Келиќ, Мартиноски и т.н. и т.н. Преку нивните дела се индицираат белезите на некои од највпечатливите стремежи во ликовното творештво на XX век, а особено од последната деценија. И низ творбите на оваа изложба уште еднаш се потврдува исклучителната содржинска сложеност, естетската и стилската диференцираност на денешните пластични уметности. Тие ја откриваат својата условеност од историската ситуација на нашата епоха: нездружениот прогрес на науката и техниката ја насочи имагинацијата на бројни уметници да изградат, барем низ првидот на нивната визуелна целина — рационални, пресметани композиционо кохерентни и преѓантни пластични структури; други, ја чувствуваат потребата — со апстрактни ликовни творби или низ разновидна, штогоде согледлива формулатија на мотивот, да се определат спрема драмата на актуелната антрополошка и социолошка ситуација. Наогајќи се во нејзиниот вител, тие често се исказуваат во грчевити, екстремисни, морбидни визуелно непривлечни, „неестетски“ облици. Во оваа изложба се наметнува и впечатокот за мошне проширените и усложнети техничко-изразни карактеристики на современиот цртеж.

Од сево ова произлегува дека ќе своите дарители Музејот има уште еднаш обврска најсрдечно да им се заблагодари за нивното впечатливо и така често присуство во нашата средина која ги смета за свои трајни и ценети пријатели.

БОРИС ПЕТКОВСКИ

у ч е с н и ц и
p a r t i c i p a n t s

1. гетулио алвиани (getulio alviani)
2. пјер алешински (pierre alechinsky)
3. карлос алонсо (carlos alonso)
4. атила (atila)
5. серж бажан (serge bajan)
6. бисерка баретиќ (biserka baretić)
7. тереза бжоскиевич (teresa brzoskiewicz)
8. борживој боровски (boživoj borovsky)
9. камиј бриен (camille bryen)
10. виктор вазарели (victor vasarely)
11. иг веис (hugues weiss)
12. владимир величковиќ (vladimir veličković)
13. зао ву ки (zao wou ki)
14. јосе луис галитиа (jose luis galicia)
15. марсел громер (marcel gromaire)
16. жорж даје (georges dayez)
17. рене дивије (rené duvillier)
18. јурај добровиќ (juraj dobrović)
19. жак дусе (jacques doucet)
20. душан ђокиќ (dušan djokić)
21. кирил ефремов (kiril efrémov)
22. међумед зајмовиќ (mehmed zaimović)
23. јозеф јанкович (jozef jankovič)
24. душан јаноушек (dušan janoušek)
25. нивес кавуриќ куртовиќ (nives kavurić kurtović)
26. Александер калдер (aleksander calder)
27. рафаел каногар (rafael canogar)
28. кристо (christo)
29. константин ксенакис (constantin xenakis)
30. алена кучерова (alena kučerova)
31. фернан леже (féernand léger)
32. петар лубарда (petar lubarda)
33. стефан маневски (stefan manevski)
34. алфред манесије (alfred manessier)
35. никола мартиноски (nikola martinoski)
36. андре марфаен (andré marfaing)
37. жан месажије (jean messagier)
38. милић од мачве (milić od mačve)
39. бранко миљуш (branko miljuš)
40. ричард мортенсен (richard mortensen)
41. зоран мусиќ (zoran music)
42. миодраг нагорни (miodrag nagorni)
43. виргилије невјестић (virgilije nevjetiće)
44. миливој николајевиќ (milivoj nikolajević)
45. филип озијсон (philippe hosiasson)
46. ордан петлевски (ordan petlevski)
47. едуард пиньон (edouard pignon)
48. марио прасинос (mario prassinos)
49. лубомир пшибил (lubomir přibyl)
50. марсел пуже (marcel pouget)
51. иван рабузин (ivan rabuzin)
52. жерар титис — кармел (gérard titus — carmel)
53. пол франк (paul frank)
54. хуан пиխуан хернандез (juan pijuan hernandez)
55. дејвид хокни (david hockney)
56. стојан келиќ (stojan célić)

КАТАЛОГ — CATALOGUE

АЛВИАНИ Гетулио (Alviano Getulio) — 1939 — I

1. Проект за хидро-пирична компентрација (анвиронман),
мешана техника, 1966/67, 48,5 x 151
Projet pour une compénétration hydro-pyrique (environnement)
technique mixte

АЛЕШИНСКИ Пјер (Alechinsky Pierre) — 1927 — F

2. Композиција, туш, 25 x 35
Composition, encre de Chine

АЛОНСО Карлос (Alonso Carlos) — 1935 — RA

3. Студија за портрет бр. 3, туш и молив, 1972, 70 x 104
Etude de portrait N° 3, encre de Chine et crayon
сопств.: Музей на современата уметност, Скопје

АТИЛА (Atila) — 1931 — F

4. Следете го мојот поглед, туш врз масло на монотипија, 1971, 84 x 60
Suivez mon regard, encre de Chine sur fond huile de monotypie

БАЖАН Серж (Bajan Serge) — 1936 — F

5. Фабрични оргули, туш, 1968, 64,5 x 50
Orgues de l'usine, encre de Chine
сопств.: Музей на современата уметност, Скопје

БАРЕТИЌ Бисерка (Baretić Biserka) — 1933 — YU

6. Недогледен од, туш, 1963, 49,5 x 58
Marche à perte de vue, encre de Chine
сопств.: Музей на современата уметност, Скопје

БЖОСКИЕВИЧ Тереза (Brzóskiewicz Teresa) — 1929 — PL

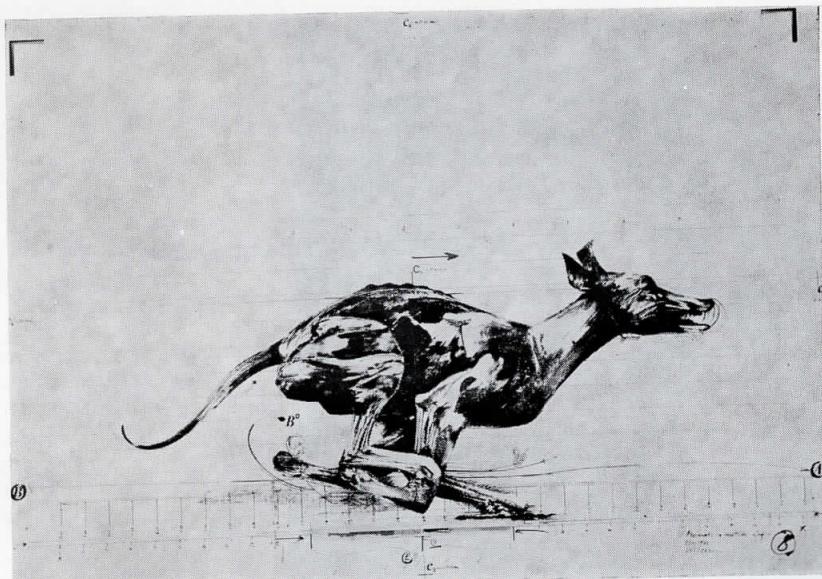
7. Огон — лист, лавиран туш, 1972, 70 x 50
Feu-feuille, lavis de l'encre de Chine

БОРОВСКИ Борживој (Borovsky Boživoj) — 1933 — ČS

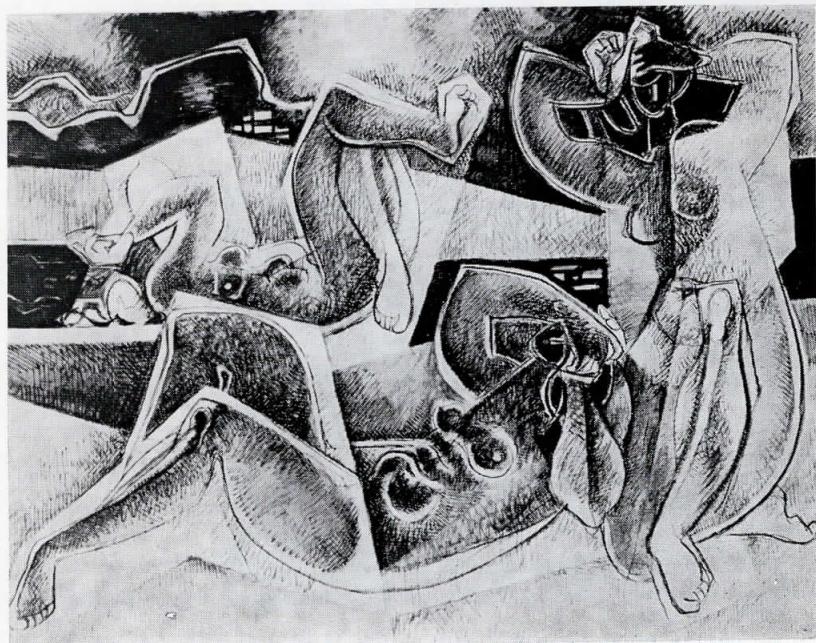
8. Пртеж, асфалт, 1972, 50 x 68
Dessin, asphalte

БРИЕН Камиј (Bryen Camille) — 1907 — F

9. Пртеж, туш во боја и сепија, 1968, 37,5 x 28
Dessin, encre de Chine en couleurs et sépia

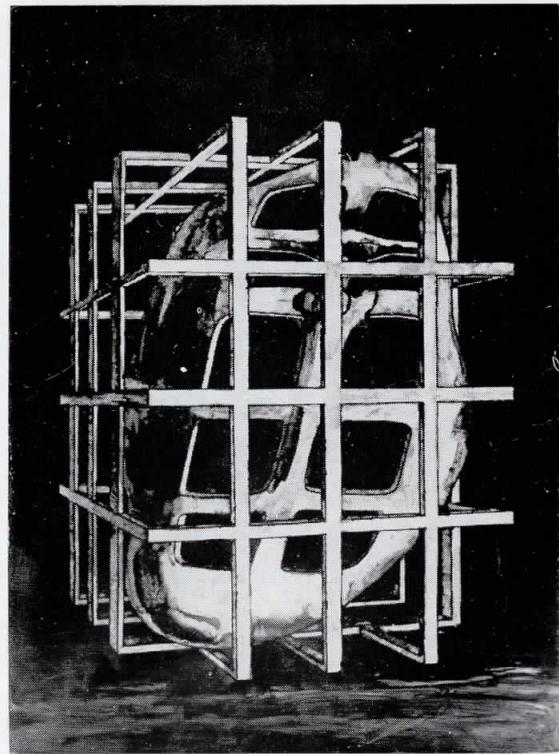

12

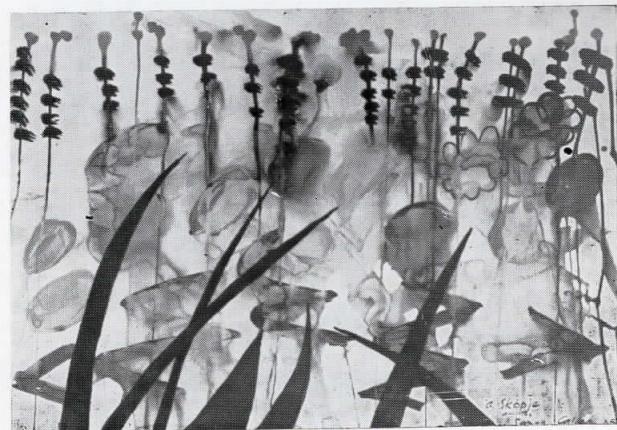

16

- ВАЗАРЕЛИИ** Виктор (Vasarely Victor) — 1908 — F
10. Данфер, мешана техника, 1946, 42 x 38
Denfert, technique mixte
- ВЕЈС Иг** (Weiss Hugues) — 1925 — F
11. Паѓањето на тортата, гваши, 1971, 41 x 45
La chute du gâteau, gouache
- ВЕЛИЧКОВИЌ** Владимира (Veličković Vladimir) — 1935 — YU
12. Куче бр. 8, туш, 1972, 108 x 75
Chien N° 8, encre de Chine
приватна сопственост
- ВУ КИ Зао** (Zao Wou Ki) — 1921 — F
13. Lavis A, туш, 1972, 42,5 x 45
Lavis A, encre de Chine
сопст.: Galerie de France, Париз
- ГАЛИТИА Хозе Луис** (Galicia Jose Luis) — 1930 — E
14. Маслинини, туш, 1973, 49 x 60
Oliviers, encre de Chine
- ГРОМЕР Марсел** (Gromaire Marcel) — 1892 — F
15. Акт, туш, 1963, 32,5 x 24,5
Nu, encre de Chine
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје
- ДАЈЕ Жорж** (Dayez Georges) — 1907 — F
16. Плажата во Кизладази, јаглен и лавиран туш, 1973, 50 x 65
Plage de Kusadasi, fusain, encre et lavis
- ДИВИЈЕ Рене** (Duvillier René) — 1919 — F
17. Утробата на океанот, мешана техника, 1969, 74 x 108
Le sein de l'océan, technique mixte
- ДОБРОВИЌ Јурај** (Dobrović Juraj) — 1928 — YU
18. КК, туш и фломастер во боја, 1973, 75 x 75,5
KK, encre de Chine et marker en couleurs
- ДУСЕ Жак** (Doucet Jacques) — 1924 — F
19. Зимски минувачи, колаж, 1964/65, 76 x 59
Passants d'hiver, collage
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје
- ЃОКИЌ Душан** (Đokić Dušan) — 1943 — YU
20. Пртеж XL, туш, 1973, 23 x 33
Dessin XL, encre de Chine
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје
- ЕФРЕМОВ Кирил** (Efremov Kiril) — 1938 — YU
21. Параноичниот свет на глистиите и мазохистите; туш, фломастер, гваши 1973, 100 x 70
Le monde paranoïque des vers et des masochistes; encre de Chine, marker et gouache
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје

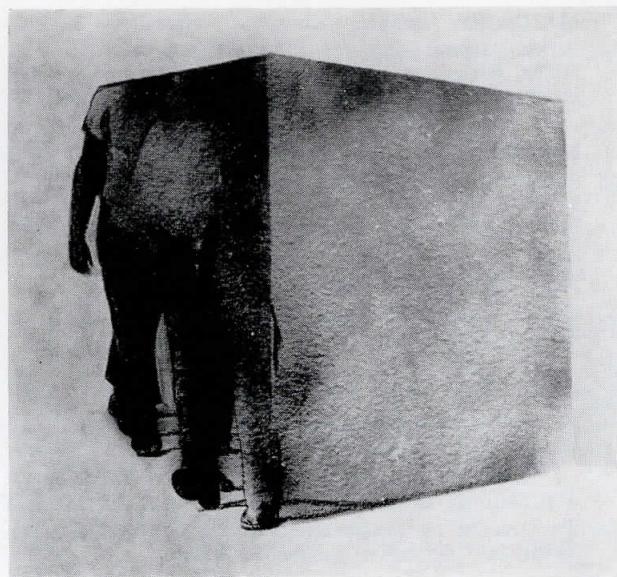

23

26

- ЗАИМОВИК** Мехмед (Zaimović Mehmed) — 1938 — YU
22. Срце, сепија и темпера, 1972, 65, 3 x 50,5
Сoeur, sépia et détrempe
- ЈАНКОВИЧ** Јозеф (Janković Jozef) — 1937 — CS
23. „Vezenie“, мешана техника, 1973, 62 x 45
„Vezenie“, technique mixte
- ЈАНОУШЕК** Душан (Janoušek Dušan) — 1928 — CS
24. Цивилизација I, туш, 1969, 58 x 41
Civilisation I, encre de Chine
- КАВУРИК КУРТОВИК** Нивес (Kavurić Kurtović Nives) — 1938 — YU
25. Тврд се депира до сè и пробудува различни мисли; туш, молив во боја, акварел, 1971, 70,2 x 50,1
Elle touche tout en excitant des pensées diverses, encre de Chine crayon en couleurs et aquarelle
- КАЛДЕР** Александер (Calder Alexander) — 1899 — USA
26. На Скопје, гваш, 1965, 75 x 108
A Skopje, gouache
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје
- КАНОГАР** Рафаел (Canogar Rafael) — 1935 — E
27. Од, мешана техника, 1973, 56 x 52
La Marche, technique mixte
- КРИСТО** (Christo) — 1935 — USA
28. Спакуваната Уметничка галерија во Берн; колаж, молив во боја и фотографија, 1968, 56 x 71, (2 x)
La Galerie d'Art à Bern empaquetée; collage, crayon en couleurs et photographie
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје
- КСЕНАКИС** Константин (Xenakis Constantin) — 1931 — F
29. Колаж I, колаж, 1967, 43,5 x 36
Collage I, collage
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје
- КУЧЕРОВА** Алена (Kučerova Alena) — 1935 — CS
30. Обид, молив, 1973, 50 x 62,5
Exercise, crayon
- ЛЕЖЕ** Фернан (Léger Fernand) — 1881 — 1955 — F
31. Корен од круша, туш, 1933, 45,5 x 40
Racine de poirier, encre de Chine
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје
- ЛУБАРДА** Петар (Lubarda Petar) — 1907 — YU
32. Фигура, јаглен, 1945, 35 x 69
Figure, fusain
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје
- МАНЕВСКИ** Стефан (Manevski Stefan) — 1934 — YU
33. Џртеж, туш, 1963, 58 x 65
Dessin, encre de Chine
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје

27

31

588
МАНЕСИЕ Алфред (Manessier Alfred) — 1911 — F

34. Високъ Прованса, туш, 1959, 110 x 74
Haute Provance, encre de Chine
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје

1720
МАРТИНОСКИ Никола (Martinoski Nikola) — 1903 — 1973 — YU

35. Закрила, молив, 1969, 19 x 40
Protéction, crayon
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје

МАРФЕН Андре (Marfaing André) — 1925 — F

36. Цртеж, лавиран туш, 1973, 64 x 50
Dessin, lavis

МЕСАЖИЕ Жан (Messagier Jean) — 1920 — F

37. Едно убаво растење, пастел, 1971, 75 x 108
Une belle croissance, pastel

МИЛИЋ од Мачве (Milić od Mačve) — 1934 — YU

38. Триптихон на свадбувањето, туш, 1973, 68,5 x 100
Triptyque de noce, encre de Chine

МИЉУШ Бранко (Miljuš Branko) — 1936 — YU

39. Собирање на светлината, туш во боја, 1972, 65 x 50
Accumulation de la lumière, encre de Chine en couleurs

1713
МОРТЕНСЕН Ричард (Mortensen Richard) — 1910 — DK

40. I Jet, туш во боја, 1967, 60 x 42
I Jet encre de Chine en couleurs
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје

532
МУСИЋ Зоран (Musić Zoran) — 1909 — F

41. Ветер и сонце, гваш, 1958, 50 x 70
Vent et soleil, gouache
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје

НАГОРНИ Миодраг (Nagorni Miodrag) — 1932 — YU

42. Материјата полетува во бескрай, фломастер во боја, 1972, 70 x 50
La matière s'envole dans l'infini, marker en couleurs

НЕВЈЕСТИЋ Виргилије (Nevjestić Virgilije) — 1935 — YU

43. Цртеж, комбинирана техника, 1970/72, 76,5 x 56,5
Dessin, technique combinée

НИКОЛАЈЕВИЋ Миливој (Nikolajević Milivoj) — 1912 — YU

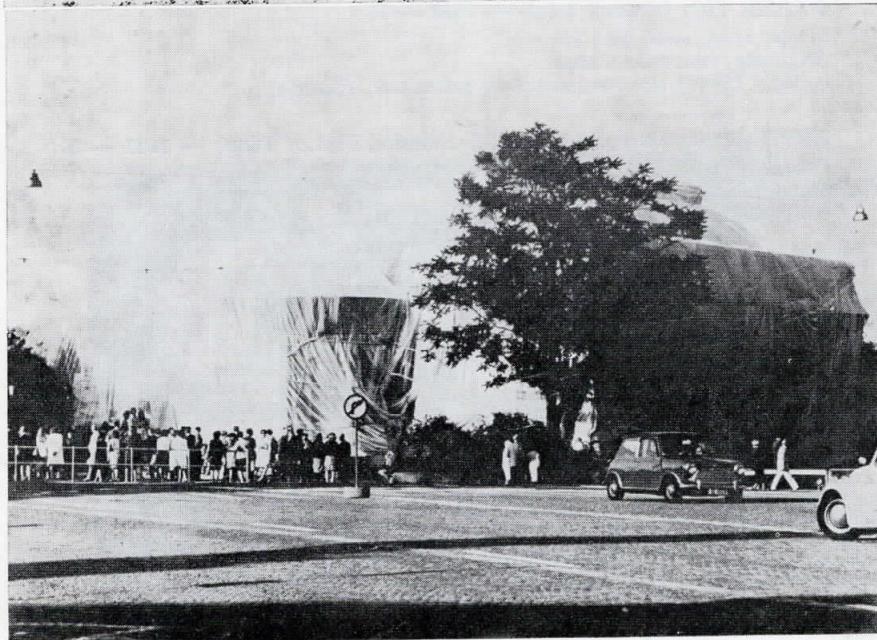
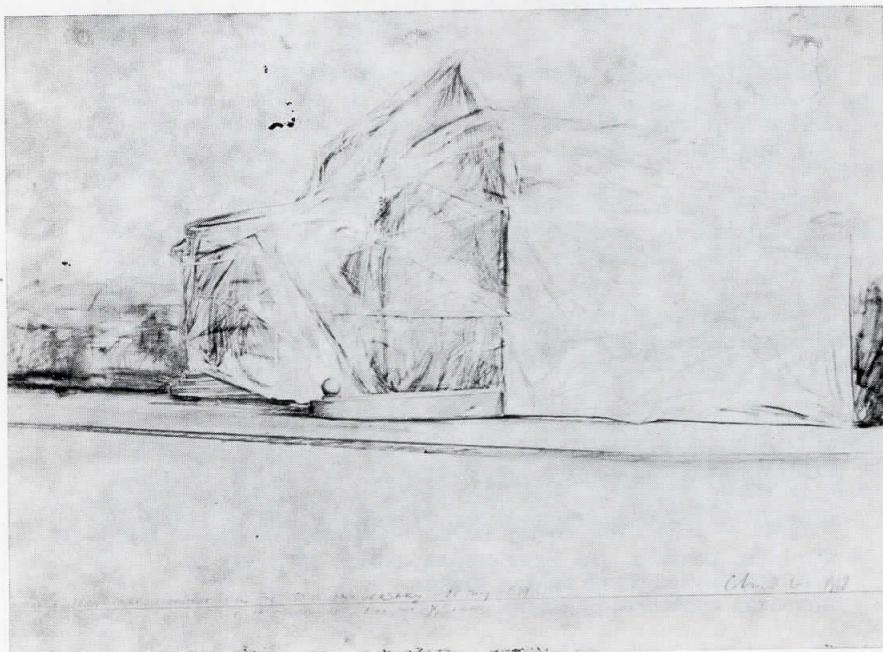
44. Ритам во просторот XXXV, туш, 1972, 63,5 x 50
Rythme dans l'espace XXXV, encre de Chine

ОЗИАСОН Филип (Hosiasson Philippe) — 1898 — F

45. Цртеж, фломастер во боја, 1972, 27,6 x 36,1
Dessin, marker en couleurs

935
ПЕТЛЕВСКИ Ордан (Petlevski Ordan) — 1930 — YU

46. Запис 62, туш во боја, 1962, 49 x 45
Note 62, encre de Chine en couleurs
сопст.: Музеј на современата уметност, Скопје

ПИЊОН Едуард (Pignon Edouard) — 1905 — F

47. Еитка, туш, 1963, 55 x 75,5
Bataille, encre de Chine

ПРАСИНОС Марио (Prassinos Mario) — 1916 — F

48. Џртеж, бр. 2, туш, 1972, 100 x 150
Dessin № 2, encre de Chine
сопств.: Galerie de France, Париз

ПШИЕИЛ Лубомир (Přibyl Lubomir) — 1973 — ČS

49. Конфигурација на просторот бр. 74, туш, 1972, 60 x 42
Configuration de l'espase № 74, encre de Chine

ПУЖЕ Марсел (Pouget Marcel) — 1923 — F

50. Иницијативна жена, молив, 1971, 100 x 65
La femme initiatique, crayon

РАБУЗИН Иван (Rabuzin Ivan) — 1919 — YU

51. Џртеж, туш, 1970, 76 x 56,5
Dessin, encre de Chine

ТИТИС — КАРМЕЛ Жерар (Titus — Carmel Gérard) — 1942 — F

52. Идеја за менување на една сфера, молив, 1971, 55 x 75
Idée d'altération d'une sphère, crayon
приватна сопственост, Париз

ФРАНК Пол (Franck Paul) — 1918 — F

- 203*
53. Мака, туш, 1963, 60 x 73
Angoisse, encre de Chine
сопств.: Музеј на современата уметност, Скопје

ХЕРНАНДЕЗ Пихуан Хуан (Hernandez Pijuan Juan) — 1931 — E

- 1322*
54. Гваш А, гваш, 1966, 48 x 63,5
Gouache A, gouache
сопств.: Музеј на современата уметност, Скопје

ХОКНИ Дејвид (Hockney David) — 1937 — GB

- X502*
55. Портрет, туш, 1967, 42,5 x 35
Portrait, encre de Chine
сопств.: Музеј на современата уметност, Скопје

КЕЛИК Стојан (Čelić Stojan) — 1925 — YU

56. П. Ф. 7, туш, 1971, 70 x 104
P. F. 7 encre de Chine

*

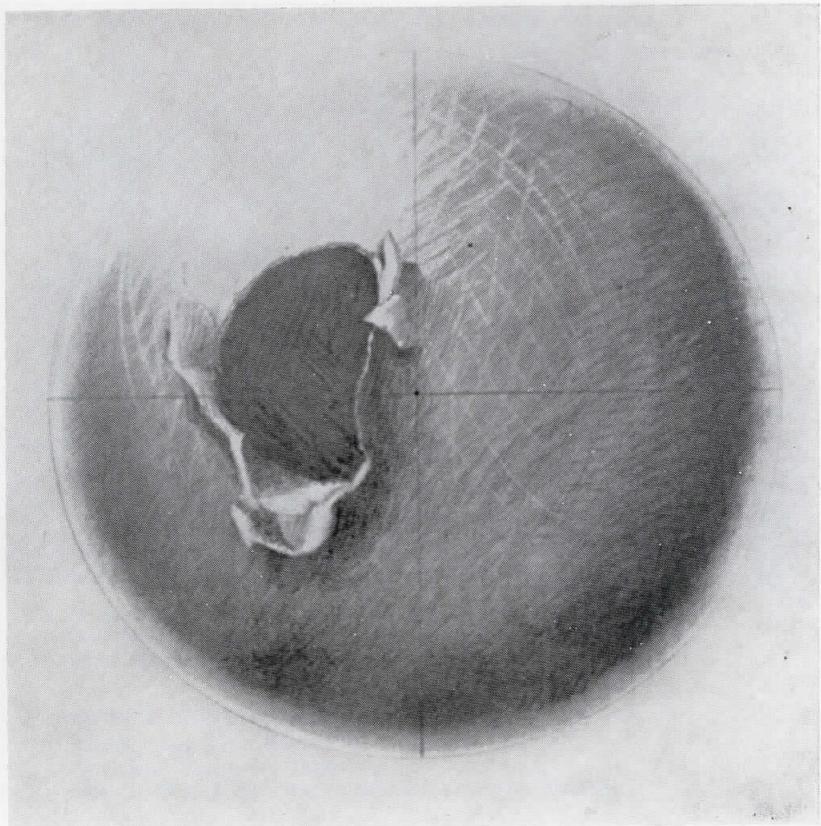
сите останати дела се сопственост на авторите
les œuvres non indiquées appartiennent aux artistes

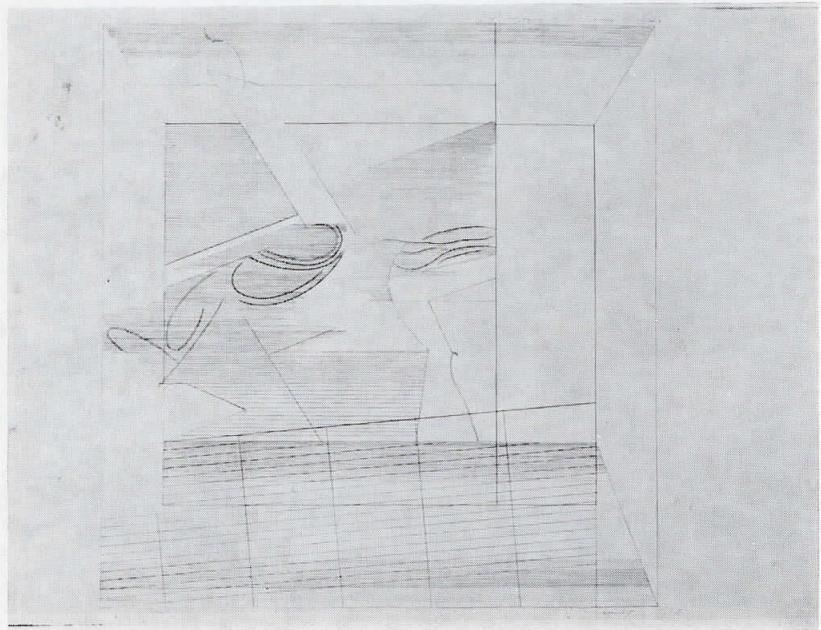
35

47

52 (деталь)

56

меѓународна изложба на цртежи од дарителите на м.с.у., скопје, 1973
exposition internationale de dessins des donateurs du m.a.c., skopje, 1973

издавач: музеј на современата уметност, скопје
éditeur: musée d'art contemporain (m.a.c.), skopje

одговорен уредник: борис петковски, директор
rédacteur responsable: boris petkovski, directeur

организација на изложбата и каталог: соња абациева димитрова
organisation de l'exposition et catalogue: sonja abadžieva dimitrova

предговор: борис петковски
préface: boris petkovski

фотографии: стојан петровиќ и неделко василевски
photographies: stojan petrović et nedelko vasilevski

печатница: графички погон „светлост“ — скопје
imprimerie: grafički pogon „svetlost“ — skopje

tirage:
тираж: 500

